

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Za slogo.

I.

Koliko nekateri dandanes govore o miru in slogi! Gledajo neslogo v narodu, vidijo, kako zavoljo nesloge hira narodni življenjski peša narodova moč, gine narodov ugled. Bridko obsojajo, bodisi prepričani, bodisi hinavski, razpor in neprestano kličejo k slogi.

Tudi na zadnjem shodu v Ročinju je kanalski župan očital „Slogi“, da noče potom splošnega sporazumljenja dospeti do zaželjenega miru. Toda molijo se oni, ki nam očitajo, da nočemo sloge. Mi hočemo in srčno želimo slogo. A slogo na pravi podlagi, slogo v načelih. Ona gnala sloga nam nič ne pomaga, ki je nekaternikom posebno pri srcu, ta namreč, da bi vedno le molčali in povsodi to odobraval, kar vidimo in slišimo, bodisi dobro ali slabo. Tako je! Mi smo za slogo, mnogi, dobro ali hinavski misleči, iz nasprotnega tabora tudi kličejo po slogi. A kako naj se zložimo?

Ako odkrito in resnično želimo slogo, moramo pred vsem spoznati vzroke nesloge.

Ljuti boj se bije v naši deželi. — Mnogo črnih se porabi, neštivilno povok izstrelja na razne naslove. — Mnogo je prepira za razne stvari, a redkokedaj se vprašajo, zakaj je prav za prav boj med nami. Nasprotniki kriče po shodih in pisarijo po listih: „Mi se borimo proti vladodrželnosti in pohlepni duhovnikov. Mi nočemo, da bi duhovniki izsesavali ljudstvo. Mi nočemo klerikalnih poslancev itd.“ A tudi od naše strani se nasprotnikom očita: „Njim gre le za osebne koristi, za gromni dobiček. Iz koristolovja so vprizorili razkol med nekaj tako zloznimi goriškimi Slovenci“. Povdarjali smo že, da narodno-naprednim voditeljem gre za osebne koristi, gre za lastno kožo. A to mora biti najmanj vzrok razpora: navadno se zaradi ene ali dveh

oseb ne brigajo ljudje dolgo časa. Kaj mora biti torej vzrok? Zakaj se neki gre v našem boju? Odgovarjamo, da ne za malenkosti, ne za osebnosti, ampak tu gre ali za vero ali proti veri, ali pripozna človek v zasebnem in javnem življenju gospodarja nad seboj in se mu pokorno ukloni, ali pa ga ne pripozna. Vzrok našega boja ni nič drugzega, kakor načelo.

Geslo našega delovanja je: Vse za vero, dom, cesarja. Mi se borimo za vero našega naroda, da narodu ohranimo svetinjo sv. vere in ž njo materni jezik. Mi hočemo, da se vse človeško delovanje in vsa politika ravna po veri. Vera namreč zavzema celega človeka. Ker se pa človeško življenje dejstveno kot zasebno in javno, se obvezavna moč vere razteza ne le na zasebno, ampak tudi na javno življenje človekovo. Po vsem, kar človek dela, bodisi zasebno, bodisi javno, stopa v neko razmerje z Bogom. Ker pa to razmerje izraža in določuje vera, je potemtakem nemogoče, da bi bil človek v katerem koli delovanju versko nevtralen. Nam je Kristus „pot, resnica in življenje“.

A narodno-napredna stranka trdi ravno nasprotno. „V verska in cerkvena vprašanja se ne vtikamo“. — Vero, ki mora biti temelj tudi javnemu delovanju, so oni izbacili iz programa. Za vero in verska načela v javnem življenju se oni ne brigajo. Njihova stranka je osnovana brez ozira na vero. A ne samo da se v verska vprašanja ne vtikajo, marveč podkopavajo stebre našega naroda: vernost in pravost. Kaj vse že so pisali v „Soči“ in „Primorcu“ o verskih stvarih: n. pr. o spovedi, o sv. Alfonzu Ligvoriju, o katoliški cerkvi, papežu, škofih, duhovnikih. Oni se v listih in po shodih trudijo, da zatro vero v srcih našega ljudstva, da mu vzamejo edini zaklad, ki ga osrečuje v tem in posmrtnem življenju.

dobite zaupanje mnogih bolnikov in ko boste dobro izhajali, je Vam gotova roka moje hčerke. In, ako se zopet povzdigne moja krčmarska obrt, da Vas bom lahko podpiral v slučajih potrebe, Vam tudi zagotovim svojo hčer, če bi tudi Vaš položaj še ne bil prav vgođen“.

„Vasa ne morem ugovarjati“, pristavi zdravnik, „torej treba čakati in upati“.

„Tako je“, pravi Vinovič. „Podpirajva se vzajemno! Vi meni priskrbite mnogo gostov, a jaz Vam mnogo bolnikov“.

„Velja!“ Tako reče dr. Zdravljč in se poslovil od gospodarja gostilne „pri zlatem kozarcu“.

Tihidol je prijazen slovenski trg s kakimi tritisoč prebivalci. Ljudje so prav dobri, kot po navadi dobro slovensko ljudstvo. Prebivalci našega trga so pa tudi vesele narave in so se do pred malim časom radi zabavali v prijazni družbi, dokler ni prišel v trg dr. Zvitovič za sodnika.

Novi sodnik je tržane popolnoma prenovil. Vse gostilne so bile skoraj prazne. Vsaj močje iz boljnih stanov niso zahajali v krčme. Vsi so pa menili, da je sodnik v resnici iz zdravstvenih vzrokov tak „nepivec“, kar pa ni bilo res. On je bil tak radi svoje „milostne“ soproge.

Da, naš boj je boj za vero in ne-vero. Boj na Slovenskem, torej tudi na Goriškem, je odlomek onega vseobčega boja proti veri in cerkvi, ki se bajuje po celi Evropi, in katerega vodi skrivna roka židov in framasonov. Naš boj je v bistvu načelen. Gre se za načela. To nam potrjuje tudi „Slov. Narod“, ki je že l. 1897 pisal: „Ločijo nas načela, v katerih se ne bomo mogli zložiti povsem nikdar in nikoli“.

Tako je drago slovensko ljudstvo! Tudi med nami je ustala stranka, ki hoče podkopavati in že podkopuje stebre našega naroda: vernost in pravost. Moramo se boriti proti njej, ker je pogubna. Ne samo, da ona stranka ničesar ne stori v prid narodu, še škoduje mu. (Užitnina! op. stav.) — Zato je dolžnost slednjega krščanskega moza, da ob sedanjih deželnozbornih volitvah gre na volišče ter odda glas za veri in narodu vdaho stranko. — Znamo le eno pot, le eno resnico in eno življenje, ki je Kristus Gospod. Kdor ni z njim, je proti njemu!

Volitve za deželni zbor goriški.

Volitve so važne.

Po pastirskem listu ljubljanskega škofa.

Približujejo se volitve za deželni zbor. Vsi želimo, da pridejo v deželni zbor pravi močje, ki bodo znali in hoteli ukreniti vse ono, kar je res vsi deželi v pravo korist. Zato treba mnogo znanja in skušnje, posebno pa žive vere in strahu Božjega. Kjer ni strahu Božjega, tam se marsikaj narobe stori, sklepa se bolj po strasteh, kakor pa po zapovedih najvišjega Boga, sklepa se bolj v prid poedini stranki, kakor pa v prid vsega ljudstva. Kjer je pa živa vera in strah Božji, tam se sklepa v zavesti velike odgovornosti pred samim Bogom, od katerega prihaja vsaka oblast in obvezna moč vsake postave, edino

Ko je bil dr. Zvitovič vseučilišnik ni bilo bolj vnetega pivca, kot je bil on. Hudobni jeziki trde celo, da ni samo on vino zmagoval, ampak večkrat tudi vino njega.

Prišel pa je čas, ko je naš znanec iskal si boljše polovice. Dobil je kmalu tako bitje in se zaročil. Bila je precej čedne zunajnosti, in pa — kar je bilo njemu najugodnejše — bila je bogata. Smola pa ni vedno le na drevju, seedi se večkrat tudi na posamezne ljudi, sečila se je tudi na absolviranega in izprašanega jurista dr. Zvitoviča. Nekega dne je preveč opazoval vinski posodo, da mu je vinski duh zlezal v lase, in je bil ves omamljen. — In v takem stanu obiskal je svojo nevesto. Kakor pa sploh ženske, ki so bolj navajene na duh „kofeta“, kakor vina, zblazne, če vidijo od vina omamljenega moza ali ženina, taka je bila tudi nevesta Julija. Malo, da ni v omotico padla. Komaj so jo vtolažili. Še le, ko ji je dal ženin častno besedo, da več ne bo pil vpijanljivih pijač, še le potem se je v toliko pomirila, da ni zaroke pretrgala.

Ubogi ženin! Dokler je bil samo zaročen je že še slo. Skrivoma je večkrat spraznil kak kozarec, samo toliko je pazil, da se ni vpijanil. Ali, ali po lepem zaročnem stanu, prišli so dnevi

tam bo pa tudi blagoslov Božji, saj „ako Gospod ne zida hiše, se zastojnjo, kateri zidajo“.

Ne volite naprednjakov.

Po pastirskem listu ljubljanskega škofa.

Nikakor ne volite mož, ki se zbirajo pod zastavo „narodno-napredne stranke“; saj ravno ti močje širijo načela in nauke nasprotne naukom Kristusovim in povdarjajo pogubni od cerkve v vseh točkah obsojeni liberalizem. Pomnite dobro, da je liberalizem kar naravnost greh. Drugo je, če človek kristjan, v hudi skušnjavi, v silni strasti greši, morda grozno greši, a se vendar drži pravih naukov; drugo pa je zopet krive nauke kar naravnost zagovarjati, braniti, širiti in po teh krivih naukih ne samo živeti, ampak tudi hoteti kot zastopnik v deželnem zboru postopati. Ali smete torej take močje voliti? Ali smete tako grešiti.

Ali pojdemo volit?

Ljubljanski škof pravi v pastirskem listu: Volit pojdit v si do zadnjega moza, to je vaša dolžnost pred Bogom, da zabranite izvolitev liberalnih kandidatov. Naj vas nobeno delo ne zadržuje, saj je istega dne volitev najbolj važno delo!

Kmetje, pozor!

Povedali smo že, kako velikansko škodo je povzročila narodno-napredna stranka celi deželi, in prvi vrsti kmetom, v zadevi pobiranja užitnine. Toda zdaj proti druga nesreča, ki bo prav tako hudo zadela deželo, kakor prva. Narodno-napredna stranka se protivi tudi pobiranju naklad na pivo v deželni upravi. Če vlada podprži zdaj te naklade, bo zopet dežela oškodovana za ogromno svoto!

Kmetje, zganite se, ker gre za vašo kožo! Ako izvolite liberalne poslance, vas bodo tlačili z novimi zemljiškimi davki in dokladami. To je neizogibno,

strašnih egiptovskih čudežev, dnevi zakonskega življenja. Kavov, limonado je novi soprog še dobil, druge pijače ni bilo. Prosil je, tarnal, grozil, vse ni nič pomagalo, vezala ga je strašna „častna beseda“, da ne bo več pil vpijanljivih pijač. Moral se je vdati, če tudi s težkim srcem.

Dr. Zvitovič je bil pa zelo sebičen. Mislil si je, kar jaz ne smem, tudi drugi ne smejo. Zato je začel ljudi odvracovati od gostiln, vstanovil je posebno družbo „nepivcev“, v kateri je dvakrat na teden predaval o škodljivosti alkohola in navduševal družbenike k vztrajnosti. — Kar je on govoril možem, ponavljala je njegova soproga ženam. V kratkem je bil v trgu prevrat. — Krčme so bile vedno bolj prazne, ljudje vedno trezni.

Take so bile razmere v Tihemdolu začetkom naše povesti. Vsem krčmarjem je bilo hudo, posebno pa Vinoviču pri „zlatem kozarcu“, kjer se je prej vsaki večer shajala domača inteligenca, pa tudi drugi gosti, ker je bila izvrstna postrežba in dobra kapljica. Vinovičeva krčma se je imenovala po velikem, vsaj dva litra držečem kozarcu, ki je bogato pozlačen na vzvišenem mestu lepo pozdravljaj došle goste.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Gostilna „Pri zlatem kozarcu“.

Tužno je gledal precej časa pred sé mladi zdravnik doktor Zdravljč. Slednjič reče gostilničarju: „Je-li Vaša zadnja beseda, gospod Vinovič?“ „Zadnja“, spregovoril ogovorjeni, ki je bil lastnik znane gostilne „pri zlatem kozarcu“ v slovenskem trgu Tihemdolu. „Vi ste mi sicer drag gost, gospod doktor“, nadaljuje gostilničar, „ali kaj več mi ne morete biti v sedanjih razmerah. Vaša zdravniška služba prinaša Vam premalo, jaz pa zopet svoji hčeri Ivanki ne morem dati zadostne dote, da bi vidva lahko brez posebnih skrbi živela. Da, lahko bi se vse zgodilo in Vam izdatno pomagal, ko bi bila moja krčma tako obiskovana, ko prejšnja leta, dokler ni prišel v naš trg sedajni sodnik, doktor Zvitovič, ki vse boljše stanove odpravlja iz krčem vstanovši čudno družbo „Nepivcev“ ali kakor pravi „Abstinentov“. Imam sicer še nekaj malega pod palcem ali treba si prihraniti za slučajno silo“.

„Torej ne smem nikakor upati, da bi se kedaj spolnile moje želje in bi peljal Ivanko pred altar?“ vpraša dr. Zdravljč.

„Tega nikakor ne govorim, pospod doktor“, reče krčmar. „Glejte, da si pri-

kajti liberalci so zaprli vse druge vire, s katerimi bi si dežela še lahko pomagala. Kmetije, na noge!

Shod „Sloga“ v Gorici.

Politično društvo „Sloga“ je povabilo za v četrtek dne 24. t. m. postavne može in iz volilce celega goriškega polit. okraja k zaupnemu shodu, ki se je vršil ob 10. uri predpoludne v dvorani goriške Čitalnice. Prišlo jih je iz vseh krajev omenjenega polit. okraja nad 120, med njimi mnogo duhovnikov, županov, podžupanov in drugih veljavnih mož. Predsednik polit. društva „Sloga“ dr. Gregorčič je zbrane pozdravil, se jim zahvalil, da so se v tako obilem številu odzvali „Slogi-nemu“ povabilu, ter jim povedal, da je namen tega shoda razgovor o prih. dež. zbornih volitvah. Pozval je zbrane, naj si izberejo predsednika današnjemu zborovanju. Izbran je bil soglasno g. Klančič, župan v Podgori in bivši deželni poslanec.

Govorili so državni poslanec dr. Gregorčič, g. E. Klavžar, č. g. Ivan Rojce, kurat v Biljah in g. dr. Ferdinand Rojic. Sprejela se je sledeča resolucija: „Zaupni in volivni shod v Gorici z dne 24. oktobra 1901 izjavlja, da pri bodočih deželnozbornih volitvah je podpirati le take kandidate, ki priznavajo in sprejmejo načela in program društva „Sloga“.

Shod „Sloga“ na št. Viški Gori.

Shod, ki je sklical „Sloga“ pret. nedeljo v prijaznih prostorih gostilne gosp. podžupana, dobroglasnega slovenskega skladatelja Ivana Laharnarja, bil je ena najlepših manifestacij pravega ljudskega mišljenja. 297 mož s Šentviške gore, Prapetnega, Tribuše, Stopnika, Pečin se je po končani popoldanski službi božji vtaborilo v omenjenih prostorih napolnivi jih do zadnjega prostorčka. Z živim zanimanjem so sledili besedam govornikov, sprejemši v svoja srca dobrohotne poduke, po katerih se jim bode ravnati pri prihodnjih deželnozbornih volitvah. Živahno pritrjevanje zborovalcev nam je porok, da je na št. Viški gori resnica zmagala nad lažjo in da se sme društvo „Sloga“ zanašati na pridobljeno trdnjavo. — Po končanem zborovanju nas je domači pevski zbor pod spretnim vodstvom g. Laharnarja še dolgo razveseljeval s krasnim petjem, s kakoršnim bi se lahko ponašalo najnapredniše pevsko društvo. To se pravi narodno-napredno!

Sijajen shod v Sedlu.

„Kaj nam po morejo?“
Nar. pesem.

„Slov. kat. pol. in gosp. društvo za kobarški okraj“ je v nedeljo zopet priredilo shod, in sicer v Sedlu. Bilo je lepo, bilo je sijajno!

Ob 3. urah po blagoslovu se je zbralo k shodu kakih 100 mož na „Veliki njivi“ v krasni Kogojčevi hiši, ki je bila okrašena z zastavami. Predsednikom shoda je bil enoglasno izvoljen g. Valentin Kuntih, krčmar in trgovec na Homcu, ki je po prisrčnem pozdravu udeležnikov poveril besedo č. g. Cirilu Metodu Vuga, kaplanu v Kobaridu.

Ta je z odločnim govorom stopil pred zbrane krščanske može. Ustanovitev kat. pol. društva za kobarški okraj je bila prava potreba sedanjega časa. Nasprotniki se združujejo in organizujejo, zakaj bi se ne organizovali tudi mi? Mi se vojskujemo pod starim slovenskim geslom: Vse za vero, dom, cesarja! Nam je vera nad vse in temelj vsega našega delovanja. Ta temelj so liberalci zavrgli. Komur je mar za sv. vero, ta bo tudi deloval v duhu sv. vere in bo spoštoval njene oznanjevalce, duhovnike. A liberalci zametujejo duhovščino ravno za to, da bi pri ljudstvu omajali sv. vero. Prve točke našega gesla torej pri liberalcih ni! Kdor misli resno delati za dom, ta mora delati na to, da se vsi stanovi združijo v delovanju za domovino. A liberalci so zasejali razpor med nami, zavrgli so vso duhovščino, ki je del našega naroda in ki je največ žrtvovala za naš narod, ter so s tem pokazali, da jim ni za resno delovanje za narodovo blaginjo, ampak le za svoje sebične namene. Nahujskali so stan zoper stan ter s tem za nepregledno dobo onemogočili prospeh naše domovine. Druge točke našega gesla torej pri liberalcih — ni!

Država stoji trdno, le ako njeni narodi slone na trdni podlagi sv. vere in delujejo z združenimi močmi. In „z združenimi močmi“ je geslo našega presvitlega cesarja. Kdor pa, kakor liberalci z vero spodboduje trdno podlago države

in seje med ljudstvo razpor, ta ne deluje v duhu cesarjevega gesla „z združenimi močmi“, ta ne deluje v duhu cesarjevem.

Tretje točke našega gesla torej pri liberalcih tudi — ni!

G. govornik je govoril nadalje o dolžnosti, da vsi pokažejo svojo katoliško zavest pred svetom pri volitvah, ter tako obsodijo sedanje veri in narodu škodljivo rovanje liberalne stranke. Pozval jih je, naj pokažejo svojo katoliško prepričanje s tem, da pristopijo h kat. pol. društvu v Kobaridu, ter sklenil svoj govor s klicem na delo z združenimi močmi — za vero, dom, cesarja!

Gromoviti živio-klici zbranih krščanskih mož so pričali jasno, da soglašajo vsi z načeli, ki jih je razvil g. govornik.

Govoril je nato č. g. Ivan Nep. Sedej; vsebino njegovega govora prinesemo prihodnjič.

K sklepu je tudi še domači g. vikar Simon Gregorčič, pozval svoje duhovnjane naj vržejo od sebe liberalne časopise, kolikor jih imajo ali ako bi jim jih kdo ponujal, ter naj drže le v kat. duhu pisane liste. Nadalje naj tudi pri volitvah nastopijo odločno, z glasovanjem za kandidate kat. stranke naj pokažejo „svoje moštvo in svoj značaj“!

Z burnimi živio-klici na cesarja, papeža in kat. nar. stranko se je zaključil ta sijajni shod v Sedlu.

Mi gremo naprej, mi gremo naprej!

Shod na Žagi in v Logu.

Shod, ki ga je priredilo na Žagi „Kat. politično društvo v Bovcu“ dne 20. t. m., obnesel se je izvrstno. Od vseh strani so prihтели možje, da je bila dvorana kmalu polna. Predsednik g. Šuler je otvoril shod in na kratko naznanil zbranim namen shoda na Žagi.

Govorila sta č. g. kurat Ivančič in vikar Abram, ki sta rešila svojo nalogo v zadovoljstvo vseh navzočih.

Ravno to društvo je priredilo meseca septembra shod v Logu pod Predelom. O tem shodu se ni še ničesar poročalo. Obnesel se je enako ugodno kakor na Žagi. Zgago je hotel delati „liberalni“ učitelj Jelinčič. Kako se mu je pa go-dilo, pove nam „Odgovor“, ki so mu ga poslali v „Prim. List“ 17. okt. t. l. starašine v Logu.

Tumov shod na Otavi pri Šempasu.

V nedelje dne 27. t. m. je dr. Tuma sklical zaupen shod na Otavo pri Šempasu. Kako reven je bil ta shodek, lahko sodijo cenjeni čitatelji sami, ako jim povemo, da je na shodu bilo le pet volivcev in izmed teh le dva njegova.

Ves govor dr. Tume, kakor tudi Gabrščka se je sukal okolu č. g. poslanca Grčca. Na poslušatelje je napravilo to vtis, kakor da bi č. g. Grčca bil edini, kojega se boje in jim je na potu. G. poslanec Grčca in z njim „Slogina“ stranka je s tem mnogo pridobila. Celo najoži somišljeniki „narodno-napredne stranke“ so morali priznati, da po tej poti ne pridejo daleč!

Gre dol, gre dol!

Politični pregled.

Seja državnega zbora dne 24. t. m. — Zbornica je sprejela predlog Mladočeha dr. Stranskega, naj se pozove vlado, da strogo preišče izgrede Nemcev proti Čehom v Litavi dne 22. sept. in da krivce strogo kaznuje. Seja je bila zelo burna!

Seja državnega zbora dne 25. t. m. — Radi pogajanj vlade s klubovimi načelniki se je seja pričela še-le okolu 1. ure pop. Minister Körber je poslancem zapretel da odstopi, ali pa razpusti državni zbor, ako poslanci ne umaknejo z dnevnega reda raznih nujnih predlogov, ki zabranjujejo rešitev proračuna. Vsi poslanci razun dveh, Elderša, soc. demokrata in Černy-a, češkega socijalca, so se udali. Elderš in Černy sta predlagala, naj se socijalni odsek nemudoma začne baviti z uprašanjem o zavarovanju za starost in onemoglost. Ta predlog je zbornica tudi sprejela. Ob 4. uri pop. je že pričela proračunska razprava.

Ministerski predsednik dr. pl. Körber se je odpeljal dne 26. t. m. k cesarju v Gödöllö poročat o neplodnem delovanju državnega zbora.

Seja državnega zbora dne 29. oktobra. — Računska razprava se je nadaljevala. Nastopili so razni govorniki, med njimi v imenu „Slovanskega

centruma“ poslanec Pogačnik, ki je dejal, da vladi naši poslanci ne zaupajo niti v gospodarskem, niti v političnem, niti v narodnem oziru. Vlada je na Štajerskem in Koroškem nemško-nacionalna, na Primorskem pa italijansko-nacionalna. Protestiral je proti besedam ministerskega predsednika, da je pospešenje rešitve državnega proračuna in zaupanje eno in isto!

Seja državnega zbora dne 30. t. m. — Italijanski poslanci so interperirali naučnega ministra radi izgrediv proti italijanskemu predavanju na vseučilišči v Inostu. Predlagali so ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu.

Stavili so se še razni drugi predlogi. Potem se je nadaljevala računska razprava.

Ogerski državni zbor je bil slovesno otvorjen v pondeljek dne 28. t. m. Presvetli cesar je v svojem nagovoru povdarjal zlasti potrebo trajne pogodbe med Avstrijo in Ogersko na temelju pravičnosti in pogodbe med Ogersko in Hrvatsko.

Novice.

Gg. naročnike prosimo nujno, da nam dopošljejo dolžno naročnino!

Njega Eminenca knez-nadškof bo podelil jutri po slovesni sv. maši v stolni cerkvi vsem pričujočim spovedanim in obhajanim papežev blagoslov. Jutri bo tudi prikrat sv. maša v prenovljenem presbiteriju.

† **Stolni prošt ljubljanski dr. Lenard Klofutar** je v soboto zvečer ob 1/2 11. uri nenadoma umrl. Dosegel je starost 82 let. Rojen je bil v Tržiču na Kranjskem. Bil je 40 let profesor v bogoslovnici ljubljanski, dokler ni bil l. 1888 imenovan za stolnega prošta. Kot profesor je spisal več bogoslovnih knjig, za katere je deloma še zadnja leta preskrbel drugo izdajo. Njegovo ime se s častjo izgovarja po vseh avstrijskih bogoslovnih. Svelila mu večna luč!

† **Umrl je dne 28. t. m.** ob 1. uri popoludne previden sè sv. sakramenti za umirajoče preč. g. Anton Božič, kurat v Batah, zadet od mrtvouda. Ranjki je bil lepo dobo 26 let kurat v Batah. Šolal se je v Gorici. Bil je celo gimnazijev prvi odličnjak. Ko so l. 1858 ustanovili deško semenišče, je bil Božič kot šestoselec prvi prefekt. Služboval je v Renčah, na Ollici, v Rihembergu in sedaj v Batah. Pogreb je bil včeraj 30. t. m. ob 10. uri dopoludne. Naj počiva v Bogu! Večna luč naj mu sveti!

Preč. g. Adam Zanetti, dekan v Fiumicellu in bivši furlanski državni poslanec, je imenovan proštom v Pulju.

Župnikom na Placuti v Gorici je imenovan č. g. Franc Ziach, dosedaj župnik v Moši. Novemu župniku voščimo, naj bi bil goreč naslednik ranjkemu neumorno delavnemu župniku Milosti, naj bi modro in nepristransko vodil izročeno mu čredo. V župniji na Placuti živite dve narodnosti, laška in slovenska, kateri sti po izjavi ranjkega g. župnika enako številni. Obe narodnosti pričakujeti v novem g. župniku svojega očeta! Na mnoga leta!

Prebivalci goriškega mesta. — Gor. magistrat je l. 1900. naštel v goriškem mestu 16,112 Lahov, 4754 Slovencev ter 2760 Nemcev. Leta 1890. pa je bilo v tem mestu 15,088 Lahov, 3567 Slovencev in 1497 Nemcev. Ako bi bila ta števila resnična, pomnožili bi se bili v desetih letih v Gorici Lahi za 1034, Slovenci za 1187, Nemci pa za 1263 glav. Omenimo naj, da je goriški magistrat leta 1880 naštel 3411 Slovencev, deset let pozneje 3567 ter leta 1900. pa 4754. Kakor se vidi, priznava tudi goriški magistrat, da Slovenci v Gorici počasi napredujejo. Koliko so jih pa zatajili?

Občni zbor Alojzjevišča se je vršil v pondeljek. Predsednik, preč. g. dr. Jos. Pavlica poroča in pojasnjuje, zakaj so č. šolski bratje zapustili vodstvo Alojzjevišča. Izreka najtoplejšo zahvalo Nj. Eminenci kardinala-nadškofu, da se je tako dobrotno zavzel za Alojzjevišče ter mu preskrbel novo vodstvo, duhovnika č. g. Fr. Setničar-ja in bogoslovca č. g. Jan. Brezavčec-a. Zahvaljuje tudi vse gg. dobrotnike zavoda in posebej preč. g. Jož. Ličan-a kot spovednika gojencev in g. dr. Andreja Lisjak-a, ki je hodil brezplačno obiskovat bolne gojence.

Nato položi blagajnik, č. g. Fr. Setničar, račun o dohodkih in stroških pret.

leta. Od 1. julija 1900 do 31. junija 1901 je bilo:

Stroškov . . . 13.243-27 K
Dohodkov . . . 13.003-31 „
Primankljej . . . 239-96 K

Preglednikoma računov sta bila izvoljena preč. msgr. Jan. Wolf in preč. g. Jan. Kokošar.

Kakor razvidno iz računa, se zavod le s težavo vzdržuje. Zato pozivljemo vnovič vse svoje rojake, naj po svojih močeh podpirajo ubožni zavod.

Za Alojzjevišče. — Preč. g. V. Mežan 10 K (za „Šolski Dom“ 10 K), preč. g. Fil. Abram 6 K (za „Šolski Dom“ 5 K), preč. g. Franc Razpet, župnik na Idriji 10 K, (za „Šolski Dom“ 10 K), neimenovana oseba iz Bovca 20 K, J. C. nabral v Mirnu pri nekterih prijateljih 3 vreče krompirja, 1 vrečo fižola in 2 kg masla, preč. g. dr. Fr. Sedej 2 K, preč. g. Jak. Rejec 10 K, preč. g. Anton Terpin 20 K, r. preč. g. Ant. Božič 30 K, preč. g. Jan. Kolavčič 30 K, preč. g. Jak. Piriš 20 K, preč. g. Jož Pavletič 15 K, preč. g. Lovro Juvančič 10 K, preč. g. Ant. Jug 10 K, preč. g. Val. Zega 1 K, preč. g. G. Pavletič 15 K, preč. g. F. Abram 6 K, tvrdka Giov. Pich v Raštelu podarila 24 zimskih klobukov.

Več. g. Jan. Jarec, kurat v Ročinju 10 K, „v blagi spomin r. preč. gosp. Ant. Hvalice, ker se ni mogel vdeležiti njegovega pogreba, z željo naj bi gojenci darovali sv. obhajilo za dražega mu prijatelja“.

Bog stotero povrni!

Poseben tečaj za odrasle. — Ker je minulega leta pričel poseben tečaj za odrasle v šoli za krojenje in šivanje oblek še-le z mesecem februarjem, zanašale so se nekatere gospodične, da bode tudi letos tako. Ker pa več njih želi natančnejega obvestila, določilo se je, da prične tečaj z mesecem novembrom. Poučevalo se bode dvakrat po 2 uri na teden, vsakokrat od 10.—12. ure dop.

One gospodične, ki želé izkoristiti to lepo priliko, naj se oglašé do 1. nov. pri gospodični učiteljici v „Šolskem Domu“.

Iz Trsta. — Ravnateljem škofovega konvikta v Trstu je imenovan č. gosp. Hinko Šonc.

Č. g. Andrej Cink je šel za kapelana v Loko. Župnikom v Pomjanu je bil instaliran č. g. Alojzij Šifrer. Č. g. Simon Červar je imenovan župnim upraviteljem v Grozjanu.

Kam pojdejo naprednjaki v nedeljo na sprehod. — Narodni naprednjaki priredijo v nedeljo dne 3. novembra ob 3. pop. shod v Kalu na Kanalskem. Somišljenike opominjamo, naj dobro izrabijo priložnost.

Shod vsega slovenskega učitelstva na Goriškem bo 7. novembra 1901 ob 10. uri predpoludne v Gorici v gostilni „Pri zlatem jellenu“. Glavna točka dnevnega reda bo: Kako naj učiteljstvo postopa o volitvah v deželni zbor. Sklicevatelj je znani Fr. Bajt, nadučitelj v Ajdovščini.

Mi svarimo z vso resnostjo gg. učitelje, naj se teh divjih shodov pri „Jellenu“ več ne udeležujejo. Med naprednimi učitelji je zavladala taka razdijavnost, da se je mora sramovati olikan človek. O priliki zborovanja učiteljskega društva za gor. okraj v Gorici pri „Jellenu“ dne 2. t. m. je rekel nek učitelj, da je pripravljen iti rajši z anarhisti, kakor pa s katoliško stranko!

Taki so napredni učitelji! Pošteno učiteljstvo naj ne hodi zraven! Naznanjamo že sedaj, da bo v kratkem imela „Slovškova podružnica“ javno predavanje!

Zapeljano in nahujskano učiteljstvo. — V Gabrijli pri Ajdovščini je služboval do novejšega časa učitelj Srebrnič, ki je zdaj na Štajerskem. Ta Srebrnič je bil jeden najhujših rogoviležev za Tumovo stranko. Kar je v „Soči“ čital, to mu je bilo sv. pismo. Verjel ni le sam, ampak si prizadeval tudi druge k temu prepričati. „Soča“ mu je bila jedino berilo zunaj šolske sobe. S „Sočo“ je hodil po vasi, nadlegoval s čitanjem iz nje, kogar je srečal, ali pa mu jo ponujal, naj jo bere sam. S „Sočo“ v roki je agitiral tudi po bližnjih vaseh, posebno po braniški dolini. Seme, katero je tu sejal, je obrodilo oni žalostni sad, katerega mora braniški kurat gosp. Vales bridko občutiti. Razume se, da ni tega

apostola „naprednjaštva“ nikjer manjkalo, kjer je bil kak „naprednjaški“ shod. Vleklo ga je tudi k Tavčarjevemu in Božičevemu shodu 25. avgusta v bližnjo Vipavo. Kaj se mu je tu pripetilo, svedoči v „Slovenca“ št. 241. objavljena

I Z J A V A.

Podpisani sem na volilnem shodu liberalne stranke v Vipavi dne 25. avgusta t. l. kruto žalil nenavzoča gg. drž. poslanca dr. Iv. Šusteršiča in Iv. Vencajza. Storil sem to v naglici, razburjen in nahujkan po surovosti liberalnega časopisja. Izreklam, da svoje neosnovano in nepremišljeno žaljenje iz srca obžalujem in da sem razžaljena gospoda prosil odpuščenja, katerega sta mi naklonila pod pogojem, da plačam 50 K v. č. g. vipavskemu dekanu v prid revežev tamošnje občine.

V Lembergu, 18. oktobra 1901.

F. Srebrnič, učitelj

preje v Gabrijah pri Ajdovščini.

Torej „razburjen in nahujkan po surovosti liberalnega časopisja“! Ali je uredništvo „Soča“ to čitalo? Ali vidi tu žrtvo svoje brezvestne pisave? Ali se zaveda, da je moralno uničilo tega učitelja? In da bi bil tasam! Koliko tovarišev ima, ki bi morali podobno izjavo podpisati, katerim pa ni bila usoda še tako mila, da bi bili svoje zmote izpoznali! Kaj bo z našo mladino, ako jo bodo vzgajali taki učitelji? — „Soča“, odgovori!

Komen. — Dr. Treo je bil v nedeljo v Komnu, kjer je hotel v občinski pisarni govoriti s kraškimi veljavnimi moži, ter se priporočiti za prihodnje deželnozborske volitve. Veljavnih mož pa ni hotelo biti, kajti ti so se že na povabilo „Sloge“ pred kratkim konečno dogovorili. Da bo na Krasu za „Slogina“ kandidata ogromna večina, o tem ni nikakega dvoma, ker so se volivci sami izrekli zanj. Kraševci niso izgubili pameti, kakor si misli dr. Treo.

Liberalci in učitelji. — Češki učiteljski list „Posel za Budče“ piše: „Mladočehi so kandidirali učitelje le v takih okrajih, o katerih se je vedelo, da so za to stranko izgubljeni. Edini učitelj Fr. Vojč bi bil zmagal v Strakovnicah, toda Mladočehi, da so pokazali svojo svobodomiselnost, postavili so protikandidata.

Čudno pač!! — Rekla je te dni visoko postavljena oseba, da bi na Goriskem ne imeli dovolj domačinov in morajo za svoje poslance tudi tujcev iskat!!

Zopet klerikalno tolovajstvo! — „Soča“ pripoveduje za „Slov. Narodom“, da je pred kratkim v Št. Vidu pri Ljubljani, nek klerikalec — brččas najet od gg. nunccev! — po noči ustrelil z revolverjem v spalnico liberalnega nadučitelja Zirovnika, da bi ga v postelji ubil.

Kaj pa je resnice na tem? V Št. Vidu pri Ljubljani ne ve živ krst, razven nadučitelja Zirovnika, ničesar o tem strelju, zato po pravici sodijo, da so se liberalci izmislili, da bi črnili duhovnike. Res je le, da je koncem septembra meseca po noči priletel strel iz revolverja v stanovanje cerkvenikovo, kar pa si je cerkvenik razlagal tako, da je kak biciklist slabo streljal na pse, ki so prej lajali in po strelu hitro vtihnili.

Drugič vsi Šentvidci vedo, da nadučitelj Zirovnik spi zadaj v hiši in ne spredaj, kamor je baje kroglja priletela. Iz tega je razvidno, da ni, ako se je sploh drugič streljalo, noben „klerikalec“ iz Št. Vida tega storil, ker vedo vsi dobro, kje je njegova spalnica.

Čitatelji naj iz tega sodijo, kakih sredstev se poslužujeta „Slov. Narod“ in „Soča“, da bi č. duhovščini spodkopala ugled. Fej te bodi!

S Kobariškega nam poročajo, da se gode delavcem pri delu na cestah razne krivice. Ob času bolezni ali poškodbe ne dobivajo podpore, dasi pošteno plačujejo za slučaj bolezni. Čas bi bil, da bi se te nerednosti, ki hudo zadevajo uboge delavce, odpravile!

Iz Loga. — Preč. g. Franc Andrejšek, kurat, je naznanil podpisanemu županstvu dne 18. t. m., da bode prispeval k plačevanju novih znonov s dolžnost, javno zahvaliti se preč. g. kuratu za velikodušni dar. Bog povrni! Županstvo v Logu 29. okt. 1901.

Občinske volitve v Biljah so se vršile pret. petek in soboto prav mirno. Izvoljeni so v vseh treh razredih dobri možje. Zaupniki narodno-napredne stranke so propali.

Resnici na ljubo povemo, da naš dopisnik iz Deske v svojem poročilu v „Prim. Listu“ z dne 24. t. m. ni meril na g. Fr. Merljaka. Krivo je tudi, kar pravi g. poštna upraviteljica v zadnji „Gorici“, da je „Prim. List“ napadel njo! Naš dopisnik — priprost človek — je konstatiral, kar je nekoč sam slišal, namreč one surove besede in kar je sam videl, namreč, da takrat „Primorskih Listov“ ni bilo v Deske, in da so jih dobili še-le v soboto. Ali mu ne smemo verovati? Vpraša se, kdo je kriv?!

Domača umetnost. — V prijazni vasici Vogersko pri Gorici, prenovili so svojo mično cerkvice. — Slikanje je prevzel našim krogom še malo znani akademski slikar gospod Boljeslav Dekleva s Štajerskega, ki se je namestil za stalno v Gorici. Da je častno rešil svojo nalogo, spričuje nam njegovo, v vsakem oziru umetniško dovršeno delo, ki je v resnici kinč tamošnje cerkve. — Ako obrne oči proti stropu, iznenadi te krasna slika, predstavljajoča Marijino oznanjenje po angelu Gabrijelu, na koji zapaziš takoj, da je izvirna, kar ji daje temvečjo veljavo. Cela kompozicija je tako harmonično sestavljena, da se je ne moreš nagledati. Posebno pogojena pa je Marijina podoba, risana je genialno, neprisiljeno; glava je v profilu nekoliko nagnena. Izraz v obličju predočuje popolno udanost v Božjo voljo. Krilo ima nežnorudeče (rosa), na katero pada svetloba skozi stransko okno. Tu zapaziš v najlepši harmoniji prehod iz svetlobe na senco, kar daje sliki izrazovito plastiko. —

Poleg Matere Božje stoji angel Gabrijel, ki ji prinaša veselo oznanjenje; njegova postava je prijetna in naravna ter prihaja preko par stopnic v izbo brez vsakih ovinkov. Izraz v obrazu mu je mil, nekoliko vesel, obleka pa svetlo vijoličasta, kar harmonira posebno dobro s zeleno-vročim ozadjem. Modelacija je pravilna, kolorit čist, sploh: ogleduj si sliko od blizo ali od daleč, občudovati moraš njeno klasično dovršenost v vsakem obziru. Gospodu slikarju pa častitamo na tem krasnem vspehu, ter ga lahko z mirno vestjo najtopleje priporočamo slavnim cerkvenim oskrbništvom in sploh vsem onim, ki bi v tej stroki česa potrebovali; obrnejo se lahko z vsem zaupanjem do njega. J.

Iz Rihemberga. — Izborna vinska kapljica se odvaža v obilici dan za dnevom na razne kraje. Veselo odhajajo kupci z obloženimi vozovi. Vino je prav dobro, ker se je pri nas trgalo večinoma še le začetkom oktobra, ko je bilo grozdje prav sladko. Cena je zelo zmerana, ker nas je ljubi Bog letos bogato obdaroval. Pridite tedaj, kupci! Vinogradnik.

Šebreljska štedilna posojilnica je imela v mesecu septembru prometa K 4622'49 in oktobra K 2028'15. Skupaj K 6650'64.

Podpore. — Deželni odbor je podelil sledeče podpore in sicer dijakom slovenske narodnosti: 2 podpori po 400 K prvoletnikoma Andreju Ipavcu in Josipu Pavlinu na Dunaju; Alfonzu Valesu fil. na Dunaju stipendij 600 K.

Nadalje podporo po 400 K Ivan Šorliju, prav. v Gradcu, Rud. Lavrenčiču fil. na Dunaju, Alojziju Gradniku prav. na Dunaju, Antonu Žerjal-u pr. v Gradcu, Francu Vugu pr. na Dunaju in Mirko Koršiču prav. v Pragi.

Podpore po 200 K Josipu Potočniku tehn. v Gradcu, Al. Keršovaniju prav. v Gradcu, Iv. Preslu tehn. v Pragi, Ant. Manzoni prav. na Dunaju, Izidoru Reja meš. na Dunaju.

Udovi Katarini Ivančič 200 K; vinarškim in sadjarskim društvom v Rihembergu, Kamnjah in Brjah 4 200 K in županstvu v Šmarjah 400 K.

Slov. kat. akad. društvo „Danica“ si je izvolilo za zimski tečaj sledeči odbor: predsednik cand. med. Ivan Hubad, podpredsednik cand. phil. Alfonz Vales, tajnik stud. iur. Anton Kralj, blagajnik stud. phil. Rudolf Pregelj, knjižničar stud. phil. Jakob Teršan, arhivar cand. iur. Matija Lavrenčič.

P. n. naročnike „Hrvatske Matice“ in one, kateri žele pristopiti kot udje ali ustanovniki, prosijo podpisani, da mu blagovole javiti ustmeno ali pismeno. Udnina znaša 6 K.

Švara Franjo, bogoslovec, poverjetnik „Hrv. Matice“.

Podporno društvo organistov s sedežem v Celju bo imelo dne 5. novembra 1901 ob 10. uri dop. v veliki

dvorani „Katoliškega doma“ v Ljubljani občni zbor.

Zavarovanje za starost in onemoglost ter preskrba udov in sirot. Dne 14. t. m. je bil na Dunaju v ljudski dvorani mestne hiše splošen shod krščansko mislečih delavcev, na katerem se je sprejela sledeča resolucija, katero odobrujemo in z veseljem pozdravljamo:

„Skrb za starost in onemoglost ter misel, da bodo morali žena in otroci po smrti ubogega delavca-očeta živeti v največji revščini, je pač največja tlaka, ki mori delavske stanove. Zavarovanje za starost in onemoglost ter preskrba udov in sirot je tedaj najnujnejša zahteva umne socialne politike. Razne obljube od strani c. kr. vlade niso imele drugega vspeha kot ta, da se hoče zasebnim uradnikom pokojnina zagotoviti. S tem vladnim načrtom bi se pa socialna nasprotstva le še poostrila in vzbudila opravičena nevolja med manje premožnimi stanoviti, kajti najbolj potrebni del ljudstva bi nič ne dobil. Delavci ne morejo več mirno gledati, kako se ravno njih zahteve vedno zavlačujejo, zlasti ker so te zahteve zanje življenjske važnosti. Radi tega povzdigujo jasno svoj glas po obligatnem zavarovanju za starost in onemoglost ter preskrbo udov in sirot. Zato pozivljejo vlado, naj ponudi državnemu zboru priložnost, da se pred vsem bavi s tem vprašanjem. Izjavljajo tudi, da so vsi ljudski zastopniki po vesti dolžni vlado v tem vprašanju krepko podpirati. Da se to za vse ljudstvo in celo državo velevažno vprašanje tem hitreje reši, naj se vse politične in narodne preporne točke denejo z dnevnega reda.“

* * *

V prvi seji državnega zbora dne 17. t. m. je ministerski predsednik pl. Körber zbornici naznanil, da je vlada že izdelala glavne poteze zakona za zavarovanje za starost in onemoglost, da se mora pa vse še enkrat temeljito prevdariti, predno se zbornici predloži.

Pravo vzgojno sredstvo. — Don Bosko, ustanovitelj salezijanskega reda, ni nikdar kaznoval svojih učencev. Po Salezijanskih zavodih je strogo prepovedana vsaka telesna kazen. Toda kako je mogoče imeti v redu toliko dečkov? — Preventivni zistem vzgoje, katerega se je posluževal tudi Don Bosko po svojih zavodih, onemogoči vsak pregrešek, ker so dečki vedno nadzorovani in jim ni mogoče prestopiti pravil. Tudi se jim veepi strah božji, da se bojé razžaliti Boga. Minister angleške kraljice Viktorije je nekdanj obiskal zavode, ki jih je ustanovil Don Bosko. Našel je vse v redu; najbolj se je pa čudil, ker je bil velik red in mir v učilnici. Bilo je več kot 500 dečkov, ki so se učili. Še bolj se je začudil, ko so mu povedali, da ni potreba nikogar kaznovati.

„Kaj pa storite“, vpraša minister duhovnika Boska „da so dečki tako redni in mirni?“

„Kar uporabljamo mi, tega vi ne morete.“ (Angleži so protestantje).

„Zakaj?“

„Ker so naša vzgojna sredstva: pogosto vzprejanje sv. obhajila in izpoved in pa da so gojenci vsak dan pri sv. maši.“

„Ako govorite istino, nam nedostaje teh mogočnih pripomočkov. Ali se ne more nadomestiti z drugimi pripomočki.“

„Ako se ne uporablja verskih pripomočkov, je treba palice.“

„Govorite resnico! Govorite resnico! Ali vera ali palica; povedal bodem to v Londonu.“ (Dalje pride).

Musolino. — Glasoviti italijanski zločinec Musolino je v rokah oblasti. In glejte ga! Sedaj je napravil dolgo ponižno prošnjo do italijanskega kralja, v kateri prosi za pomiloščenje. V prošnji pravi, da on ni nikogar ubil iz hudobije ali z roparskim namenom, temveč le iz golega maščevanja do onih ljudi, ki so krivi, da je postal to, kar je sedaj. Musolino zaupa popolnoma v milost svojega kralja. — Pred dvema letoma je bil še pošten mladenič. Potem pa je bil od strani župana iste vasice, kjer je bival, obdolžen, da je napravil neko hudobijo in obsodili so ga v 18 mesečno ječo. Ko je ljubica Musolina — ki je bila zaslišana kakor priča — čula, da je nje ljubček obsojen, zgrudila se je v sodni dvorani na tla in bila je mrtva na licu mesta. Zadelajo je kap. Ko je Musolino svojo strastno ljubljeno devojko videl mrtvo, zgrozil se je in prisegel smrt vsem onim, ki so ga — kakor je trdil — po krivem dolžili hudodelstva. In res je na grozen način spolnjeval

storjeno obljubo. Malo časa potem, ko je bil obsojen v 18-mesečno ječo, je pobegnil iz iste. In bila je resnica, da je bil po nedolžnem obsojen, kajti pozneje se je pojasnilo, kdo je kriv istega zločina, radi katerega je bil Musolino obdolžen. A bilo je prepozno, ker Musolino se je že maščeval na županu; tega so namreč našli nekega jutra nekje blizu njegove vasi — ustreljenega. Po tem je Musolino ubil vsakogar, ki se mu je hotel staviti na pot. In tako so neki zlobni ljudje iz poštonega in delavnega mladeniča naredili največjega briganta v Evropi. — Rimski listi poročajo, da je lov na Musolina stal italijansko vlado okolo en milijon lir.

Žalostno znamenje časa! — Zjedinjene države ameriške štejejo že 24 prezidentov. Ravnokar umorjeni Mac Kinley je bil tretja krvava žrtev napada. Prvi bil je Lincoln, ustreljen v gledišči 15. aprila 1865 po štiriletnem vladanju. Drugi je bil Garfield, ki je vladal samo štiri mesece. Tudi ustreljen. Kam pač svet drvi! Nobena vladarska glava ni več gotova. Tako je! Učijo, da ni Boga. Če ni Boga, pravi svet, tudi cesarjev in kraljev ni treba.

Opozorjamo cenjene čitatelje na oglas Čufar & Bajt!

Razne dopisnike prosimo potrpljenja.

Socialne drobtinice.

Devin. — Dne 20. t. m. je prišel semkaj že iz Nabežine po svojih „predgah“ znani Kopač imet popoldanski nauk — sveda ne krščanski — in tudi ne v cerkvi — ampak v krčmi!

Mimogrede spravil se je v svojem polnem demokratske nezmislil obsegajočem govoru tudi na cerkv. dohodke, na ogromne milijone papeže, katere ima naložene pri Rotšildu (slišite?), na politiko itd. — Ali je ustava dela v Sosljanu v zvezi s tem shodom? Delavci, spametujte se in ne posušajte naukov dražbarjev a la Kopač, ki vas le dražijo in hujskajo proti cerkvi in veri, da se ne boste kesali, kakor se marsikdo kesa radi štrajkanja v Nabežini.

O zasebni lasti. — 9. Dokazati hočemo pred vsem, da je človeku vrojeno pravo, pridobivati si prehodno last, t. j. last, ki je omejena na kratek čas. Človeku je namreč vrojeno pravo hraniti si telesno življenje in zdravje. O tem ni nobenega dvoma! Ako mu je pa to pravo vrojeno, vrojeno mu je dosledno tudi pravo do vseh onih sredstev, s katerimi si hrani življenje in zdravje. Vrojeno mu je pred vsem pravo do živeža. Živež, katerega si pridelal ali prislužil in ki je nujno potreben, da se čez leto prehraniš, je tvoj! Tako zahteva narava! Drugi so od tega izključeni. Ta živež je tvoja last, dasi prehodna, kajti živež se z uporabljanjem uničuje in tudi ne zadostuje drugim. Narava zahteva tedaj vsaj prehodno last glede živeža, ki je komu za življenje nujno potreben.

Isto velja tudi o obleki, ki je nujno potrebna, da si ohranimo zdravje. Smešno bi bilo trditi, da je tudi obleka obča!

Isto velja tudi o vseh drugih sredstvih, ki so neobhodno potrebna za ohrambo zdravega telesa. Vzrok je, ker ne morejo služiti ob enem tudi drugim in ker se z uporabljanjem uničujejo.

Človek pa ne živi le o kruhu, ampak o vsaki besedi, katera pride iz ust Božjih ali z drugimi besedami: V človeku je še drugo življenje, katero se pa ne more hraniti z vsakdanjim kruhom, ampak z duhovnim kruhom, ki je Božja beseda ali resnica.

Človeku je vrojeno pravo izobraževati si um in voljo za vse dobro, pravo in lepo; dosledno mu je tudi vrojeno pravo do najnovjših sredstev v dosego tega namena. Ta sredstva smemo po pravici imenovati njegovo last. Vzrok je, ker ne morejo ob enem rabiti tudi drugim, in ker se z uporabljanjem vničujejo.

Prehodna last je tedaj naravna zahteva! Pravo do prehodne lasti je človeku vrojeno!

Komunisti in socialisti vgovarjajo rekoč: To se da doseči tudi brez lasti v pravem pomenu besede. Vrhovna oblast bi dovoljevala tudi v slučaju, ko bi posejalska dobra bila pozitivno obča, posameznikom vse to, kar jim je za telesno in dušno življenje neobhodno potrebno!

Na to odgovarjamo, da smo jasno dokazali, da posejalska dobra ne morejo biti pozitivno obča. Komunisti in

socijalisti, ki trdijo, da bi vrhovna oblast morala v potrebnih rečeh dovoljevati nekako prehodno last, dokazujejo s tem, da pozemeljska dobra ne morejo biti po naravi pozitivno občja!

(Dalje pride.)

Za kratek čas.

Pri slikarju. — Premožna meščanka: „Gospod slikar, bi-li mogli mi naslikati mojega moža?“ Slikar: „Seveda, naj le pride.“ Žena: „Pa je že mrtev; vendar plačala bom, kolikor boste zahtevali, če ga vkljub temu napravite.“ Slikar: „Težko bo; poskusil pa bom, opišite mi moža, kolikor mogoče natančno.“ Žena to stori in se domeni z umetnikom, da bo prišla čez tri tedne po sliko. — Ob določenem obroku res pride, vstavi se pred podobo, solze jo polijejo ter vzdihne: „O, kako lep, kako lep! Pa, Jaka, kako si se spremenil!“

Narodni pregovori in izreki. — (Nabral J. Volkov). Slednji človek je krvav pod kožo. Krvavo zlato nima teka. Človek človeka angel ali vrag. Nedolžna kri se k Bogu kadi. Vrana mozeg mu izpila. Si ozdravlja predolge prste. (V kaznilnici.) Če vrže kvišku goldinar, dva mu padeta na tla. (Srečen.) Za siromakom ne zvoné z velikim zvonom. Zala mladica, rada prevzetnica. (Dalje pride.)

Naznanilo!

Podpisana naznanjava prečastiti duhovščini in p. n. gospodom naročnikom, da bodeva od 1. novembra t. l. dalje združeno delovala pod tvrdko:

Fr. Čufar in Iv. Bajt.

Vsa naročila bodeva sprejemala in izvrševala v dosedanjih prostorih Fr. Čufarja, ulica sv. Antona (v hiši g. Kopača) v Gorici. Uverjena, da bodeva z združenimi močmi zamogla tem bolje in točneje posluževali čč. gg. naročnike, se priporočava za obilna naročila.

Z odličnim spoštovanjem udana

Fr. Čufar, Iv. Bajt,
krojaška mojstra.

Čebelno - voščene sveče

kilogr. po 4-90 K.

Za pristanost jamčim z 2000 K.

Priporočam se prečastiti duhovščini, ter slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Med pitancec in navadni po nizki ceni.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač, svečar
v Gorici,
ulica sv. Antona hiš. št. 7.

Iz zapuščine

dr. Ivana Križaniča

stolnega dekana

in iz lastne zaloge

priporočamo sledeče knjige:

1. Razlaga novega Velikega Katekizma I. in II. del. Oba staneta 6 K, elegantno vezana 7 K 40 h. Po pošti 30 h več.
2. Monsignore Fran Kosar, hišni prelat sv. Očeta, knez. škof. konz. svetovalec, infulirani stolni dekan lavantinski. (Kakih 30 izvodov.) Znižana cena 60 h, s pošto 70 h.
3. Bela žena ali Prva reč med štirimi poslednjimi. Drugi popravljeni in pomnoženi natis. Komad sedaj po 20 h, s pošto 25 h.
4. Rimska božja pot ali slovenski romarji. Cena sedaj 20 h, s pošto 25 h.
5. Sveto Vodilo z raznimi molitvami in pobožnostmi za šolske sestre III. reda sv. Franciška. Velja v platno vezano 2 K 80 h, v usnje z zlato obrezo 3 K 50 h. Po pošti 20 h več. — Sveto vodilo je posebno primeren molitvenik za dekleta in žene tretjerednice. Spisan je kakor nalaše za nje ter vsega različne pobožnosti, katere opavljajo tretjerednice med letom.
6. Molitvenik za gojanke zavoda šolskih sester iz III. reda sv. Franciška v Mariboru. Stane v platno vezan z rdečo obrezo 1 K 40 h, v usnje vezan z zlato obrezo 2 K. Po pošti 20 h več. — To je najnovejši molitvenik ter vsega razven navadnih molitev različne pobožnosti; v čast presvetega srca Jezusovega in Srca Marijinega, v čast Božje previdnosti, brezmadeža Spočetja Device Marije, sv. Jožefa, sv. Antona, sv. Alojzija, sv. Filomene itd. Spisan je v prvi vrsti le za domače gojanke, vendar pa je tako urejen, da služi izbornu posebno onim dekletom, ki stopijo iz šole, pa vsem ledičnim tretjerednicam. Urejen je po novem katekizmu ter se dobiva v slovenskem in nemškem jeziku.

Zavod šolskih sester v Mariboru.

Naročila sprejema tudi
tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Tvrdka

Konjedic & Zajec

v Gorici pred nadškofijo št. 5

priporočajo svojo bogato zalogo: najboljšega štajerskega železa, železne, pocinkane, pocinjene in cinkaste ploščevine.

Okove za pohištvo, stavbe, vodne žage, vse potrebščine za obrtnike, kmetijstvo, sadjarstvo, vinogradnike za jesensko in zimsko dobo.

Nagrobne križe, peči, štedilna ognjišča, cevi, predpečnike.

Stavbeniki pozor!

Vedno sveži Portland in Roman cement. Edina zaloga železnih nosilcev (traverz), cevi za stranišča z vsemi pripravami.

Lastnikom konj!

Podpisani naznanjam, da sem si nabavil najnovejše vrste stroj z zračnim pritiskom

za striženje konj.

S tem strojem se ostriže konja v najkrajšem času lično in snažno.

V slučaju potrebe zadostuje poziv po dopisnici. Konja ostrižem na lastnikovem domu po jako zmerni ceni.

Za blagohotna naročila se toplotno priporočam

Franc Čoš,
Rubije pri Gorici.

Zahvala.

Podpisani se v svojem kakor tudi v imenu žalujočih sorodnikov pokojnega preč. gospoda

Antona Hvalice

dekana

najsrdnejše zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je pogreb dragega pokojnika tako lepo vršil, kakor tudi onim, ki so na eden ali drugi način izrazili svoje sožalje.

Pred vsem pa najsrdečjša zahvala preč. g. monsignoru dr. Jos. Gabrieviču, ki je vodil pogreb ter opravil sv. opravilo, in vsej preč. duhovščini, ki se je v tako ogromnem številu udeležila pogreba, dalje sl. zastopstvu c. kr. okraj. šol. sveta, sl. županstvu in starašinstvu v Št. Petru in preblagorodnej rodbini grofa Coronina za darovana venca, g. pevovodju in vrlim pevcem za ganljivo petje ter sploh vsem udeležnikom.

V Št. Petru, dne 29. oktobra 1901.

Primož Zakrajšek,
kaplan.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči vsvoji krēmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuveno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura

obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od niklja Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3-letnim jamstvom in škaltjico
- 1 krasna goldin ali nikljasta oklopna verižica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka „Garrantie“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etviyu.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju tvrdka

Brüder Hurviz

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo.

Ravno isto s pozlačeno goldin uro, ki zlate barve ne spreminja, stane 5 gl. 50 kr.

Neodgovarajoče sprejemam v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nika-kega rizika.

Bogato ilustriran cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporočajo prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočajo se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Vrtni ulici št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan.

Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Izdelke iz lastnega blaga jamči.

Podpisana naznanjata slavnemu občinstvu, da sta prevzela na svojo roko

mlin v Prvačini,

ter zagotavljata, da bosta vedno skrbela za točno in pošteno postrežbo.

Imata tudi hleve za živino. Cenjenim družinam se zatorej prav toplotno priporočata

Frančeškin & Cjan.

Novo kleparsko delavnico je otvoril

Anton Oblak

v ulici Vetturini h. št. 4.

Izdeluje žlebe za stavbe, cevi za vodo, vse kuhinjske priprave itd. — Prevzema v popravilo vse kleparske izdelke.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

Priporočajo se toplotno svojim rojakom v mestu in na dežali.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberbi, kakor: sukno, platno, prlenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah. Cene so stalne brez pogajanja.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Jakob Šuligoj

urar v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 25,

priporočajo svojo

prvo slov.

urarsko

delavnico

in poprav-

ljavnico ter

za logo ur

vseh vrst in

kakovostij, na-

dalje razno-

vrstne šival-

ne stroje najnovejših siste-

mov in najboljše kakovosti,

vse po zmernih cenah. — Vsako

popravilo je jamči jedno leto, ši-

valne stroje za pet let.

